

LỄ THẬT TIN LÀNH CỦA NƯỚC ĐỨC CHÚA TRỜI

Phần 5 - Giá mà những người được cứu chuộc phải trả cho được vào Nước Đức Chúa Trời - Bài 11.

Sáng thế ký 31:43-55: La-ban đáp cùng Gia-cốp mà rằng: Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó? Vậy bây giờ, hê! chúng ta kết-ước cùng nhau, để dùng làm chứng cho cậu và cháu. Gia-cốp lấy một hòn đá, dựng đứng lên làm trụ; và nói cùng các anh em mình rằng: Hãy lượm góp đá lại. Chúng bèn góp đá lại, chất thành một đồng, rồi ngồi lên trên ăn bữa. La-ban đặt tên đồng đá đó là Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta; còn Gia-cốp kêu là Ga-lét. La-ban nói rằng: Đồng đá này ngày nay làm chứng cho cậu và cháu đó. Cho nên chúng gọi là Ga-lét. Mà cũng gọi là Mích-ba, vì La-ban có nói thêm rằng: Khi chúng ta phân cách nhau, cầu xin Đức Giê-hô-va coi sóc cậu và cháu. Nếu cháu hành hạ các con gái cậu, nếu cưới vợ khác nữa, thì hãy giữ mình! Chẳng phải người thường soi xét ta đâu, bèn là Đức Chúa Trời làm chứng cho chúng ta vậy. La-ban lại nói cùng Gia-cốp rằng: Này đồng đá, này cây trụ mà cậu đã dựng lên giữa cậu và cháu đây. Đồng đá này và cây trụ này làm chứng rằng cậu chẳng qua khỏi đây, đi đến nơi cháu, và cháu cũng chẳng vượt khỏi đây, đi đến nơi cậu, trong khi có ý muốn làm hại nhau. Cầu xin Đức Chúa Trời của Áp-ra-ham, Đức Chúa Trời của Na-cô, Đức Chúa Trời của cha các người đó đoán xét cho chúng ta! Gia-cốp chỉ Đấng của Y-sác, cha mình, kính sợ mà thê. Đoạn, người dâng một của lễ tại trên núi, và mời các anh em mình dùng bánh. Vậy, chúng dùng bánh, rồi ở ban đêm trên núi. La-ban dậy sớm, hôn các con trai và các con gái mình, và chúc phước cho, rồi đi trở về nhà mình.

Chúng ta cùng suy gẫm ý nghĩa của từng câu đối thoại giữa La-ban và Gia-cốp, để nhận biết ý nghĩa của Lễ thật, tức là Luật pháp của Thánh-Linh sự sống, được ẩn giấu trong các lời văn tự trên.

Sáng thế ký 31:43: La-ban đáp cùng Gia-cốp mà rằng: Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó?

Trọng nghĩa theo văn tự của câu 43 trên theo tiếng Hê-bơ-rơ được dịch sát nghĩa trong bản King James version, đó là: *La-ban nói với Gia-cốp rằng: Những con gái này là các con gái của cậu (La-ban) và những đứa trẻ này cũng là của cậu (La-ban) cùng bầy súc vật đó cũng là của cậu, và hết thảy mọi thứ chi mà cháu (Gia-cốp) thấy được đó, đều là của cậu (La-ban): vậy thì trong ngày này cậu có thể làm được gì với những con gái của cậu hay là làm được gì với những đứa trẻ mà họ đã sanh ra.*

Chữ **đứa gái** - daughters^{H1323} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ בַּת - bath, số 1323 ra từ chữ בָּנָה - banah, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *con gái, người nữ; để tạo lập, để xây dựng, để thiết lập, để xây dựng lại, để sửa chữa, để dựng nên, để làm cho vững lập, để sanh sản con cái;*

Chữ **đứa trẻ** - children^{H1121} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ בֵּן - ben, số 1121 ra từ chữ בָּנָה - banah, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *con cái, dòng dõi, dân tộc, phẩm chất, nét đặc trưng, thân phận, có phẩm giá đáng tôn trọng; để tạo lập, để xây dựng, để thiết lập, để xây dựng lại, để sửa chữa, để làm cho vững lập, để sanh sản con cái;*

Chữ **bầy súc vật** - these cattle^{H6629} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ צֹאן - tsô'n, số 6629 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *tên gọi chung cho các loại gia súc; để chuyển vị trí từ nơi này tới nơi khác, sự di trú (di chuyển nơi ở từ nước này sang nước khác);*

Chữ **các vật chi** - all^{H3605} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ כֹּל - kôl, số 3605 ra từ chữ כָּלַל - kâlal, số 3634 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *toàn bộ, tất cả, bất cứ vật gì từ đồ đạc đến súc vật hoặc nơi chốn;*

Chữ **thấy được** - seest^{H7200} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ רָאָה - râ'âh, số 7200 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *nhìn thấy, quan tâm đến, quan sát được, nhận biết được, lĩnh hội được, chứng minh được, lưu ý đến, đoán trước được, chiêm bao thấy, kinh nghiệm được, phân biệt được, đối diện với, mặt đối mặt với;*

Chữ **làm** - do^{H6213} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ עָשָׂה - asah, số 6123 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự làm ra, sự hoàn thành, sự rập theo khuôn mẫu, sự làm cho xong, sự thực hiện, sự sửa soạn, sự sửa chữa, sự quan sát, sự theo dõi, sự tiến hành, sự tán dương, sự ca tụng, sự đi theo, sự chăm sóc, sự phục vụ, sự hộ tống, sự giành được, sự đạt được, sự tuân theo, sự duy trì, sự bảo vệ, sự bảo quản;*

Chữ **ngày nay - this day**^{H3117} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ **יּוֹם** - **yôm**, số 3117 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **trở nên nóng, một ngày, một thời gian, một đời, một thế hệ, thời gian hiện tại hoặc vĩnh viễn;**

Chữ **được sanh ra - have born**^{H3205} (bản tiếng Việt đã không dịch chữ này theo đúng nguyên bản) được chép trong câu 43 trên, đó là chữ **יָלַד** - **yâlad**, số 3205 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **sinh ra, sinh sản ra, sự tỏ ra dòng dõi, thời kỳ được sanh ra, công bố dòng dõi ra,**

Để hiểu cách đầy đủ và chính xác ý nghĩa của Lời Chúa theo Lẽ thật, thì chúng ta cần phải hiểu rằng, hết thấy mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, đều làm chứng về Đức Chúa Jêsus Christ, nghĩa là làm chứng về Lời của Đức Chúa Trời đó là sự cứu chuộc mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho loài người, là loài được tạo nên bằng hơi thở của Đức Chúa Trời, dựng nên theo ảnh tượng của Đức Chúa Trời, là theo tiêu chuẩn của sự công bình và sự thánh sạch của Lẽ thật. Điều đó có nghĩa là, muôn vật mà loài người chúng ta thấy được, hoặc không thấy được bằng mắt của thân thể xác thịt mình, thậm chí là vượt quá khả năng hiểu biết của trí tuệ loài người xác thịt, đều được tạo nên bằng Lời của Đức Chúa Trời. Không phải bằng các lời được chép thành văn tự, mà là Lời được phán ra khỏi miệng của Đức Chúa Trời, mà theo các bài trước chúng ta đã học, thì các Lời đó được gọi là **con gái lớn của La-ban**, còn Lời được chép thành văn tự cho loài người chúng ta thấy được đây, được Lời Chúa gọi là **con gái nhỏ của La-ban**, như Kinh-Thánh đã chép.

Sáng thế ký 29:16: Vả, La-ban có hai con gái, con lớn tên là Lê-a; con nhỏ tên là Ra-chên.

Chữ **con lớn - the elder**^{H1419} chép trong câu 16 trên, đó là chữ **גְּדוּלָה** - **gadowl**, số 1419 ra từ chữ **גָּדַל** - **gadal**, số 1431 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **rất lớn, vĩ đại, rộng rãi, đầy đủ chi tiết, tầm cỡ lớn cả về số lượng và tầm quan trọng, sự phát triển, sự cao quý, quyền thế, quyền lực, xuất sắc, lỗi lạc, đặc biệt; khiến cho được trở nên rất quan trọng, khiến cho được thăng chức, khiến cho được đề bạt, khiến cho được trở nên rất mạnh, khiến cho được quyền thế lớn; khiến cho được ngợi khen, khiến cho làm được những việc lớn; khiến cho được nuôi dưỡng, khiến cho được phát triển, khiến sanh bông trái;**

Chữ **con nhỏ - the younger**^{H6996} chép trong câu 16 trên, đó là chữ **קָטָן** - **qatan**, số 6996 ra từ chữ **קָטַן** - **quwt**, số 6962 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **trẻ, non, nhỏ bé; không quan trọng, không đáng kể; nhỏ hơn, bé hơn, kém giá trị hơn; gây đau buồn, làm đau lòng; tự ghét bản thân mình;**

Chúng ta cũng cần phải quay lại với nền tảng ban đầu của việc Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời lập giao ước với Gia-cốp cùng nơi Gia-cốp phải đến và Đấng mà Gia-cốp phải gặp và kế hoạch của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời sẽ làm thành cho Gia-cốp, là người hình bóng về Đức Chúa Jêsus Christ - Đấng chăn chiên lớn của Đức Chúa Trời và cũng là hình bóng về hết thấy những người sẽ được chọn là một dòng dõi thánh, một nước thầy tế lễ cho Đức Giê-Hô-Va.

Quê hương của Rê-be-ca, cũng là quê hương của La-ban, là xứ Mê-sô-bô-ta-mi.

Mê-sô-bô-ta-mi là một địa danh, nằm trong vùng đất mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã tạo nên vườn Ê-đen cùng với muôn vật, trong muôn vật đó có loài người, được tạo nên theo ảnh tượng của Đức Chúa Trời.

Phía bắc của xứ Mê-sô-bô-ta-mi có sông Hi-đê-ke (còn được gọi là Tigris), còn phía nam của xứ Mê-sô-bô-ta-mi có sông Ơ-phơ-rát (Ê-phơ-rát).

Tên gọi xứ Mê-sô-bô-ta-mi trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là **“giữa hai dòng sông”**.

Tên gọi sông Hi-đê-ke trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là **“nhanh chóng, mau lẹ”**. Ngày nay người Armenia, là dân đang sống tại xứ này, gọi sông Hi-đê-ke theo ngôn ngữ của họ là Tigris,

Ơ-phơ-rát (Ê-phơ-rát) trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là: **“sự phong phú, sự sanh nhiều bông trái”**.

Xứ Mê-sô-bô-ta-mi là một vùng đất được hưởng sự màu mỡ và sự phước hạnh mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho từ lúc ban đầu. Xứ Mê-sô-bô-ta-mi mang ý nghĩa bóng về tiêu chuẩn nền tảng mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời muốn loài người được tận hưởng cho sự sống mình, vì trong ý nghĩa thuộc thể, sự sống của muôn vật sống trên trái đất đều phụ thuộc vào sự màu mỡ của đất, mà sự màu mỡ của đất là phụ thuộc vào nước mưa và tuyết từ trên trời ban xuống, cung cấp nước cho những dòng sông mà Đức Chúa Trời đã tạo nên trên đất này. Cũng một nguyên tắc đó trong ý nghĩa thuộc linh, để phục hồi mọi sự mà loài người đã bị thiếu mất (bởi tội lỗi của A-đam, người thứ nhất được Đức Chúa Trời tạo nên trên đất này), thì loài người phải trở lại với Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời, là Đấng đã tạo nên mình, cả thuộc thể và thuộc linh, vì không có một thần linh nào ngoài Đức Chúa Trời, có thể bann sự sống và phục hồi sự sống cho loài người.

Rê-be-ca, mẹ của Ê-sau và Gia-cốp, là bóng về Hội-Thánh hữu hình của Đức Chúa Jêsus Christ ở trên

đất này, được uỷ quyền bởi Đức Chúa Jêsus Christ mà rao giảng Tin-Lành của Nước Đức Chúa Trời để cứu chuộc muôn dân trên đất này.

La-ban là người hình bóng về Đức Thánh-Linh - là Thần Lẽ thật - là Thánh-Linh của Đấng Christ, sẽ cùng làm việc với các tôi tớ của Ngài, là những người được Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời chọn cho được làm môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ.

Gia-cốp cũng là người hình bóng cho hết thảy những người đã tin nhận Đức Chúa Jêsus Christ làm Chúa của sự sống mình, nhận biết trách nhiệm của tâm linh mình, là phải được phục hồi quyền làm con kế tự Đức Chúa Trời và để được hưởng quyền đồng với Đức Chúa Jêsus Christ cai trị trong Nước thầy tế lễ của Ngài, mà trở dậy hành động theo đức tin trong sự vâng phục hoàn toàn vào Lời Đức Chúa Trời đã chép trong Kinh-Thánh, cùng tuân theo các mạng lệnh mà Đức Chúa Jêsus Christ đã phán dạy.

Toàn bộ mọi sự đã chép trong sách Sáng thế ký đều do Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời tỏ cho Môi-se chép xuống trong cuốn sách, được gọi là **“năm (5) sách Luật pháp của Môi-se”**.

Theo khả năng của loài người xác thịt, người ta có thể xác định được niên đại của loài người được tạo nên trên trái đất này căn cứ theo sách Sáng thế ký, thông qua số tuổi của A-đam, là người thứ nhất, tiếp đến là số tuổi của những người được sanh ra từ A-đam. Nhưng loài người không thể xác định được niên đại trái đất được dựng nên, cũng như các hành tinh mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã tạo nên trong vũ trụ, như mặt trời, mặt trăng cùng các vì sao trên trời, vì Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời không muốn loài người sa đà về sự đoán định về các tạo vật đó, mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời muốn loài người chúng ta nhận biết ý muốn của Ngài, thông qua mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, vì đó là mục đích Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời tạo nên muôn vật cũng như tạo nên loài người, ấy là để tìm một dòng dõi thánh, một nước thầy tế lễ, như Lời Chúa đã chép.

Xuất Ê-díp-tô Ký 19:1-6: Tháng thứ ba, sau khi ra khỏi xứ Ê-díp-tô, trong ngày đó dân Y-sơ-ra-ên đến nơi đồng vắng Si-na-i. Từ Rê-phi-đim ra đi, đến nơi đồng vắng Si-na-i, đóng trại tại đó, đối diện cùng núi. Môi-se bèn lên đến Đức Chúa Trời, Đức Giê-hô-va ở trên núi gọi người mà phán rằng: Người hãy nói như vậy cho nhà Gia-cốp, và tỏ điều nầy cho dân Y-sơ-ra-ên: Các người đã thấy điều Ta làm cho người Ê-díp-tô, Ta chở các người trên cánh chim đại bàng làm sao, và dẫn các người đến cùng Ta thế nào. Vậy, bây giờ, nếu các người vâng Lời Ta và giữ sự giao ước Ta, thì trong muôn dân, các người sẽ thuộc riêng về Ta, vì cả thế gian đều thuộc về Ta. Các người sẽ thành một nước thầy tế lễ, cùng một dân tộc thánh cho Ta. Bấy nhiêu lời đó người sẽ nói lại cùng dân Y-sơ-ra-ên.

Ma-la-chi 2:15a: Vả, hơi sống của Đức Chúa Trời đâu có dư dật, chỉ làm nên một người mà thôi. Nhưng vì sao chỉ làm một người? Ấy là vì tìm một dòng dõi thánh.

Việc Gia-cốp đã đến với La-ban là bóng về những người tin Chúa nhận biết được trách nhiệm của tâm linh mình, là phải nhờ quyền phép của nước hằng sống (tức là Lẽ thật) và quyền phép của Đức Thánh-Linh để được sanh lại, mà đến với Đức Thánh-Linh trong sự cầu nguyện, trong sự vâng giữ và làm theo mọi điều đã chép trong Kinh-Thánh, như Lời Đức Chúa Jêsus Christ đã phán dạy.

Giăng 3:1-8: Trong vòng người Pha-ri-si, có người tên là Ni-cô-đem, là một người trong những kẻ cai trị dân Giu-đa. Ban đêm, người nầy đến cùng Đức Chúa Jêsus mà nói rằng: Thưa thầy, chúng tôi biết thầy là giáo sư từ Đức Chúa Trời đến; vì những phép lạ thầy đã làm đó, nếu Đức Chúa Trời chẳng ở cùng, thì không ai làm được. Đức Chúa Jêsus cất tiếng đáp rằng: Quả thật, quả thật, Ta nói cùng người, nếu một người chẳng sanh lại, thì không thể thấy được nước Đức Chúa Trời. Ni-cô-đem thưa rằng: Người đã già thì sanh lại làm sao được? Có thể nào trở vào lòng mẹ và sanh lần thứ hai sao? Đức Chúa Jêsus đáp rằng: Quả thật, quả thật, Ta nói cùng người, nếu một người chẳng nhờ nước và Thánh Linh mà sanh, thì không được vào nước Đức Chúa Trời. Hễ chi sanh bởi xác thịt là xác thịt; hễ chi sanh bởi Thánh Linh là thần. Chớ lấy làm lạ về điều Ta đã nói với người: Các người phải sanh lại. Gió muốn thổi đâu thì thổi, người nghe tiếng động; nhưng chẳng biết gió đến từ đâu và cũng không biết đi đâu. Hễ người nào sanh bởi Thánh Linh thì cũng như vậy.

Giăng 8:31-32: Bấy giờ Ngài phán cùng những người Giu-đa đã tin Ngài, rằng: Nếu các người hằng ở trong Đạo Ta, thì thật là môn đồ Ta; các người sẽ biết lẽ thật, và lẽ thật sẽ buông tha các người.

Qua các bài trước, chúng ta đã biết ý nghĩa công việc của Gia-cốp là chặn bầy chiên của La-ban, theo văn tự thì Gia-cốp làm công cho La-ban bảy năm, để được cưới Ra-chên làm vợ, nhưng theo luật của nơi La-ban

ở thì người ta phải gả chị cả trước, rồi mới được gả em sau, vì thế cho nên La-ban đã gả Lê-a, con gái lớn của mình cho Gia-cốp trước và La-ban cũng cắt con đòi (người hầu gái) của mình, tên là Xinh-ba theo hầu Lê-a. Tiếp theo đó là La-ban cũng gả Ra-chên, em gái của Lê-a cho Gia-cốp, sau khi Gia-cốp đã ăn ở với Lê-a trọn một tuần (theo yêu cầu của La-ban). La-ban cũng cắt con đòi (người hầu gái) của mình, tên là Bi-la theo hầu Ra-chên, và như vậy, hai con gái và hai người hầu gái đó đều là của La-ban, như La-ban đã nói với Gia-cốp (được chép trong câu 43 mà chúng ta đang học đây).

Thông qua hai con gái cùng với hai người hầu gái của La-ban gả cho, mà Gia-cốp có được mười một con trai và một con gái (vào thời điểm của đoạn 43 này) và như vậy, hết thảy những người con đó cũng thuộc về La-ban. Trong sáu năm Gia-cốp chăn bầy chiên của La-ban (sau 14 năm Gia-cốp hầu việc La-ban để được sở hữu Lê-a và Ra-chên) mà Gia-cốp có được một bầy chiên có rằn, có đốm và có sọc, và cho dù là bầy súc vật đó do Gia-cốp chăn mà có, nhưng nguồn gốc vẫn là thuộc về La-ban, y như La-ban đã nói với Gia-cốp rằng: **“La-ban đáp cùng Gia-cốp mà rằng: Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó?”** (Sáng thế ký 31:43)

Theo ý nghĩa của Lẽ thật, thì mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, ấy là chép về chúng ta, là những người tin Đức Chúa Jê-sus Christ và khao khát được hưởng quyền làm con kế tự Đức Chúa Trời và được đồng với Đức Chúa Jê-sus Christ cai trị trong Nước của Ngài.

Hết thảy mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh đó đều ứng nghiệm cho hết thảy những người tin Đức Chúa Jê-sus Christ, đã sống như Gia-cốp (theo đức tin của người đối với Giao-ước của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời), ngay từ khi còn nằm ở trong bụng mẹ, đã có những sự tham muốn cho xác thịt mình và ngay cả khi chúng ta bắt đầu noi theo Chúa, chúng ta cũng đã có những sự toan tính cho xác thịt mình, sao cho được phước hạnh, sao cho được sự sống đời đời nơi thiên đàng, chứ không phải là chúng ta đã tự chọn Đức Chúa Jê-sus Christ làm Chúa cho cuộc đời mình. Trong lúc ban đầu, chúng ta đã vâng phục Chúa vì Ngài có quyền phép khiến người ta sống và khiến người ta chết. Ngài có quyền phép giáng tai hoạ và Ngài có quyền ban phước. Ngài cầm quyền trên hết thảy mọi sự và chúng ta đã kính sợ Ngài, thay vì yêu mến Ngài và kính trọng Ngài... cho đến khi chúng ta được đến với Đức Thánh-Linh thông qua quyền phép của Lẽ thật, là Luật pháp của Thánh-Linh sự sống, là nước hằng sống của Đức Chúa Trời, mà chúng ta được hiểu biết rằng, chính Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã chọn và lập chúng ta từ trước khi chúng ta được sanh ra trên đất này.

Ê-sai 48:1-17: Hỡi nhà Gia-cốp, là những người được xưng bằng danh Y-sơ-ra-ên, ra từ nguồn Giu-đa, hãy nghe đây; các ngươi chỉ Danh Đức Giê-hô-va mà thề, kêu cầu Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên, nhưng chẳng lấy lòng chân thật và công bình. Vì họ lấy thành thánh làm danh mình, và cậy Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên; Danh Ngài là Đức Giê-hô-va vạn quân. Ta đã phán từ xưa về những sự qua rồi; những sự ấy ra từ miệng Ta, và Ta đã rao ra: Ta đã làm thành linh, và những sự đó đã xảy đến. Hỡi Y-sơ-ra-ên, vì Ta biết ngươi cứng cõi, gáy ngươi là gân sắt, trán ngươi là đồng, nên Ta đã phán những sự đó từ xưa, đã dạy ngươi về những sự đó trước khi chưa đến, kẻ ngươi nói rằng: Ấy là thần tượng ta đã làm nên, tượng chạm hoặc đúc của ta đã dạy biểu mọi điều đó. Ngươi đã nghe rồi, hãy thấy mọi điều đó, sao các ngươi không nói phô đi? Từ nay về sau, Ta tỏ ra những sự mới, là sự kín nhiệm ngươi chưa biết. Bây giờ những sự đó mới dựng nên, không phải ngày xưa đã có; trước ngày này ngươi chưa nghe chi hết, kẻ ngươi nói rằng: Nay, ta biết sự đó rồi! Không, thật ngươi chưa từng nghe, chưa từng biết, tai ngươi chưa mở ra; vì Ta biết rằng ngươi làm gian dối luôn, từ trong lòng mẹ đã được gọi là bội nghịch. Ta vì Danh mình mà tạm nhịn giận Ta; vì sự vinh hiển mình mà nhịn nhục đối với ngươi, đặng không hủy diệt ngươi. Nay, Ta luyện ngươi, nhưng không phải như luyện bạc; Ta đã thử ngươi trong lò hoạn nạn. Ấy là vì Ta, vì một mình Ta, mà Ta sẽ làm điều đó; vì Ta há để nhục Danh Ta sao? Ta sẽ chẳng nhường sự vinh hiển Ta cho thần nào khác. Hỡi Gia-cốp, và ngươi, Y-sơ-ra-ên Ta đã gọi, hãy nghe Lời Ta: Ta là Đấng đó; Ta là đầu tiên và cũng là cuối cùng. Tay Ta đã lập nên đất, tay hữu Ta đã giương các tầng trời; Ta gọi đến, trời đất đều đứng lên. Các ngươi hãy nhóm lại hết thảy, và hãy nghe: Trong vòng họ có ai đã rao ra những sự này không? Người mà Đức Giê-hô-va yêu, sẽ làm điều đẹp ý Ngài nghịch cùng Ba-by-lôn, và cánh tay người sẽ giá lên nghịch cùng người Canh-đê. Ta, chính Ta đã phán, và đã gọi ngươi; Ta đã khiến người đến, người sẽ làm thành vợ đàng lối mình. Các ngươi hãy đến gần Ta, và nghe điều này: Từ lúc ban đầu Ta chưa từng nói cách kín giấu. Vừa lúc có sự ấy, Ta đã ở đó rồi. Vả, bây giờ, Chúa Giê-hô-

va, và Thần của Ngài, sai Ta đến. Đức Giê-hô-va, Đấng Cứu chuộc người, là Đấng Thánh của Y-sơ-ra-ên, phán như vậy: Ta là Đức Giê-hô-va, Đức Chúa Trời người, là Đấng dạy cho người được ích, và dắt người trong con đường người phải đi.

Giăng 15:16: Ấy chẳng phải các người đã chọn Ta, bèn là Ta đã chọn và lập các người, để các người đi và kết quả, hầu cho trái các người thường đậu luôn: lại cũng cho mọi điều các người sẽ nhân Danh Ta cầu xin Cha, thì Ngài ban cho các người.

Theo Lẽ thật mà chúng ta đang được Đức Thánh-Linh dắt dẫn vào trong những sự mâu nhiệm được giấu kín trong các Lời văn tự, được chép trong sách Sáng thế ký, và chúng ta được Ngài tỏ cho biết rằng, những sự mâu nhiệm đó chính là trái của cây sự sống đời đời, còn các lời được chép trong văn tự đó chính là cây của sự sống, như Đức Chúa Jêsus Christ đã phán.

Giăng 11:25-26: Đức Chúa Jêsus phán rằng: Ta là sự sống lại và sự sống; kẻ nào tin Ta thì sẽ sống, mặc dầu đã chết rồi. Còn ai sống và tin Ta thì không hề chết. Người tin điều đó chẳng?

Danh của Đức Chúa Jêsus Christ được xưng là Lời Đức Chúa Trời (Khải huyền 19:13).

Toàn bộ Kinh-Thánh được ví như là dòng sông chảy ra để tưới vườn Ê-đen của Đức Chúa Trời vậy.

Sáng thế ký 2:1-17: Ấy vậy, trời đất và muôn vật đã dựng nên xong rồi. Ngày thứ bảy, Đức Chúa Trời làm xong các công việc Ngài đã làm, và ngày thứ bảy, Ngài nghỉ các công việc Ngài đã làm. Rồi, Ngài ban phước cho ngày thứ bảy, đặt là ngày thánh; vì trong ngày đó, Ngài nghỉ các công việc đã dựng nên và đã làm xong rồi. Ấy là gốc tích trời và đất khi đã dựng nên, trong lúc Giê-hô-va Đức Chúa Trời dựng nên trời và đất. Và, lúc đó, chưa có một cây nhỏ nào mọc ngoài đồng, và cũng chưa có một ngọn cỏ nào mọc ngoài ruộng, vì Giê-hô-va Đức Chúa Trời chưa có cho mưa xuống trên đất, và cũng chẳng có một người nào cày cấy đất nữa. Song có hơi nước dưới đất bay lên tưới khắp cùng mặt đất, Giê-hô-va Đức Chúa Trời bèn lấy bụi đất nắn nên hình người, hà sanh khí vào lỗ mũi; thì người trở nên một loài sanh linh. Đoạn, Giê-hô-va Đức Chúa Trời lập một cảnh vườn tại Ê-đen, ở về hướng Đông, và đặt người mà Ngài vừa dựng nên ở đó. Giê-hô-va Đức Chúa Trời khiến đất mọc lên các thứ cây đẹp mắt, và trái thì ăn ngon; giữa vườn lại có cây sự sống cùng cây biết điều thiện và điều ác. Một con sông từ Ê-đen chảy ra đặng tưới vườn; rồi từ đó chia ra làm bốn ngả. Tên ngả thứ nhất là Bi-sôn; ngả đó chảy quanh xứ Ha-vi-la, là nơi có vàng. Vàng xứ này rất cao; đó lại có nhũ hương và bích ngọc. Tên sông thứ nhì là Ghi-hôn, chảy quanh xứ Cu-sơ. Tên sông thứ ba là Hi-đê-ke, chảy về phía đông bờ cõi A-si-ri. Còn sông thứ tư là sông Ó-phơ-rát. Giê-hô-va Đức Chúa Trời đem người ở vào cảnh vườn Ê-đen để trông và giữ vườn. Rồi, Giê-hô-va Đức Chúa Trời phán dạy rằng: Người được tự do ăn hoa quả các thứ cây trong vườn; nhưng về cây biết điều thiện và điều ác thì chớ hề ăn đến; vì một mai người ăn chắc sẽ chết.

Chữ sông - river^{H5104} được chép trong câu 10 trên, đó là chữ נַחַר - nâhâr, số 5104 ra từ chữ נַחַר - nâhar, số 5102 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *dòng sông, để chiếu ánh sáng, để tỏ ra sự sắc sảo, để tỏ ra sự huy hoàng, để thiêu đốt, để làm cho vui mừng phấn khởi, để tuôn chảy, để dội ánh sáng vào, để an ủi, làm cho bớt u u phiền, làm cho được thịnh vượng, làm cho được thành công, làm cho hiệp lại làm một;*

Chữ Bi-sôn - Pison^{H6376} được chép trong câu 11 trên, đó là chữ פִּישׁוֹן - Piyshôn, số 6376 ra từ chữ פִּישׁוֹן - puwsh, số 6335 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự căng trải ra cách tự hào, cách lộng lẫy, làm cho tăng trưởng, làm cho phát triển rộng ra, làm cho được màu mỡ, làm cho thông tin được truyền bá rộng ra;*

Sông Bi-sôn chảy quanh xứ Ha-vi-la, mà xứ Ha-vi-la này người ta không thể xác định được vị trí thật của xứ, mà người ta chỉ phỏng đoán các vùng đất nào có nhiều vàng và đá quý mà thôi. Nhưng trong Lẽ thật thì con sông này mang ý nghĩa thuộc linh, vì ngày nay người ta không tìm thấy dòng sông này trong thuộc thế.

Theo Lời Đức Chúa Jêsus Christ đã phán mà chúng ta được biết con sông chảy ra tưới vườn Ê-đen thuộc linh đó chính là Luật pháp của Đức Chúa Trời, cả Luật pháp văn tự và Luật pháp của Thánh-Linh sự sống.

Giăng 7:37-39: Ngày sau cùng, là ngày trọng thể trong kỳ lễ, Đức Chúa Jêsus ở đó, đứng kêu lên rằng: Nếu người nào khát, hãy đến cùng Ta mà uống. Kẻ nào tin Ta thì sông nước hằng sống sẽ chảy từ trong lòng mình, y như Kinh Thánh đã chép vậy. Ngài phán điều đó chỉ về Đức Thánh Linh mà người nào tin Ngài sẽ nhận lấy; bởi bấy giờ Đức Thánh Linh chưa ban xuống, vì Đức Chúa Jêsus chưa được vinh hiển.

Đức Chúa Jêsus đã nhắc lại lời của đấng tiên tri Ê-sai đã nói và được chép trong sách Ê-sai đoạn 12.

Ê-sai 12:1-6: Trong ngày đó, người sẽ nói rằng: Hỡi Đức Giê-hô-va, tôi cảm tạ Chúa; vì Chúa vốn giận tôi, nhưng cơn giận Chúa đã lánh khỏi, và Chúa yên ủi tôi. Nay, Đức Chúa Trời là sự cứu rỗi tôi; tôi sẽ tin cậy và không sợ hãi. Vì Đức Giê-hô-va, chính Đức Giê-hô-va, là sức mạnh của tôi, lời ca tụng của tôi; Ngài đã nên sự cứu rỗi tôi. Vậy nên các người sẽ vui vẻ mà mức nước nơi các nguồn sự cứu; và trong ngày đó các người sẽ nói rằng: Hãy cảm tạ Đức Giê-hô-va; hãy kêu cầu danh Ngài; hãy rao mọi việc của Ngài ra trong các dân tộc! Hãy xưng danh Ngài là tôn trọng! Hãy ca tụng Đức Giê-hô-va, vì Ngài đã làm những công việc rực rỡ: nên phô cho thế gian đều biết! Hỡi dân cư Si-ôn, hãy kêu lên to tiếng! Vì Đấng Thánh của Y-sơ-ra-ên là tôn trọng giữa người.

Sông Bi-sôn chảy quanh xứ Ha-vi-la, mang ý nghĩa bóng về sông nước hằng sống sẽ chảy trong lòng của những người tin cậy Danh Đức Giê-hô-va, vâng giữ các mạng lệnh cùng các điều răn của Ngài, bấy giờ tâm linh của những người đó sẽ nhận được vàng tốt nhất, là bóng về của báu Nước Thiên đàng của Đức Chúa Trời, mà Lời Chúa chép trong Sáng thế ký 2 câu 11 và 12 đã chép: **Tên ngã thứ nhất là Bi-sôn; ngã đó chảy quanh xứ Ha-vi-la, là nơi có vàng. Vàng xứ này rất cao; đó lại có nhũ hương và bích ngọc.**

Chữ Ghi-hôn - Gihon^{H1521} được chép trong câu 13 trên, đó là chữ גִּיחֹן - Giychown, số 1521 ra từ chữ גִּיחֹן - giyach, số 1518 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **chảy ngập tràn ra phía trước, sự xuất hiện ra bất ngờ, sự phun vọt ra, sự quyến rũ, sức hấp dẫn,**

Con sông mang tên Ghi-hôn này đã không còn được thấy trên đất này trong thuộc thế, vì kể từ khi A-đam phạm tội ăn trái của cây biết điều thiện và điều ác nơi vườn Ê-đen, thì sự rửa sả đã giáng trên đất này và người ta chỉ còn thấy hai con sông là Ó-phơ-rát và sông Hi-đê-ke (Tigris) mà thôi.

Theo ý nghĩa của Lẽ thật thì sông Ghi-hôn mang ý nghĩa về những sự sẽ được Đức Thánh-Linh tỏ ra cho các tội tớ của Ngài, vì đó là những sự tri thức, là các lời tiên tri được chép và được giấu dưới dạng lời văn tự trong Kinh-Thánh, nhưng sẽ được bất ngờ tỏ ra đúng kỳ mà Giê-hô-va Đức Chúa Trời đã định.

Theo lịch sử ghi lại thì dòng sông Ghi-hôn đã chảy ngầm trong lòng đất và dẫn tới bên dưới thành Giê-ru-sa-lem, để cung cấp nước ngầm được dùng cho đền thờ của Đức Giê-hô-va tại thành Giê-ru-sa-lem, được gọi là trũng Ghi-hôn. Dân Giê-bu-sít đã từng chặn dòng nước này không cho chảy vào thành của vua Đa-vít, nhưng đến đời vua Ê-xê-chia, (Ê-sai 8:5-8) người đã làm một đường ngầm dẫn nước của dòng Ghi-hôn này vào trong thành Giê-ru-sa-lem (2 Sử ký 2:30) và dòng nước này được bộc lộ tại bể Si-lô-ê do chính vua Ê-xê-chia xây và người ta quen gọi là ao Si-lô-ê (Nê-hê-mi 2:15; Giăng 9:7-11).

Chúng ta đang học và suy gẫm những sự mâu nhiệm được chép trong Kinh-Thánh về công việc của Đức Giê-hô-va khiến cho Gia-cốp được trở nên một dân đông như cát bụi trên mặt đất, tràn ra đến đông tây nam bắc, và các chi họ thế gian sẽ nhờ người và dòng dõi người mà được phước.

Điều mâu nhiệm là Gia-cốp đã đến với La-ban ngụ trong xứ Mê-sô-bô-ta-mi, là nơi thuộc về vườn Ê-đen của Đức Chúa Trời và vùng đất màu mỡ này nằm giữa hai dòng sông là Hi-đê-ke (còn được gọi là sông Tigris) và sông Ó-phơ-rát (Ê-phơ-rát) nên bầy chiên của La-ban khi được Gia-cốp chặn giữ đã được phát triển ra nhiều và đó chính là bóng về việc những người được Giê-hô-va Đức Chúa Trời chọn cho được là kẻ hầu việc Đức Chúa Jêsus Christ, sẽ thi hành công việc đầu tiên của mình, là **“Hãy chăn những chiên con Ta - Feed^{G1006} my lambs^{G721}.”**

Theo ý nghĩa của Lẽ thật, thì chữ **chăn - Feed^{G1006}**, là những sự người ta không nhìn thấy, nếu không được Chúa tỏ cho biết, thì chữ **chăn** đó có nghĩa là: **sự gìn giữ, sự tuân theo, sự làm y theo, sự thi hành đúng, sự canh phòng, sự bảo vệ, sự trông nom, sự quản lý, sự làm theo quy tắc, sự duy trì, sự tiếp tục, sự không lìa bỏ;**

Theo Lẽ thật, thì chữ **chiên con - lamb** mà Chúa Jêsus đã phán đó, có nghĩa là: **để nâng cao lên, để nâng đỡ, để xây dựng, để được nâng cao phẩm giá, để làm cho phấn chấn, để được đưa lên cao, để được mang theo;**

Vùng đất màu mỡ mang tên Mê-sô-bô-ta-mi - מִסְרַת נְהַרְיָדִן - Aram Naharayim, số 763 ra từ chữ מִסְרַת - Aram, số 758 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **Để được tôn cao, sự cao thượng, sự cao quý, Sự cao quý giữa hai dòng sông;** Theo ý nghĩa của Lẽ thật thì Mê-sô-bô-ta-mi chính là hình bóng về người bề trong của loài người chúng ta mà vườn Ê-đen cũng là nói về người bề trong này. Dòng sông chảy ra đặng tưới vườn Ê-đen chính là Lời của Đức Chúa Trời cả Luật pháp văn tự và Luật pháp của Thánh-Linh sự sống.

Sự được tôn cao, sự cao thượng, sự cao quý, sự cao quý giữa hai dòng sông Hi-đê-ke và Ó-phơ-rát. Sông

Hi-đê-ke có nghĩa là “*nhanh chóng, mau lẹ*”. Trong đời tiên tri Đa-ni-ên, người ta gọi sông **Hi-đê-ke** là **Tigris**, có nghĩa “*nhanh, mạnh như hổ*” (Đa-ni-ên 10:4 bản Greek).

Để *được tôn cao, sự cao thượng, sự cao quý, sự cao quý giữa hai dòng sông* chính là tiêu chuẩn mà loài người phải có, vì nay từ lúc ban đầu, Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã quyết định tạo nên loài người theo ảnh tượng của Ngài và theo ý nghĩa của Lẽ thật thì ảnh tượng đó chính là **sự công bình và sự thánh sạch của Lẽ thật**, là bản tánh của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời.

Dòng sông chảy ra đặng tưới vườn Ê-đen đó sẽ duy trì sự màu mỡ cho vườn Ê-đen, giúp cho tâm linh loài người luôn được ở trong ảnh tượng của Đức Chúa Trời. Sông Hi-đê-ke ở phía Bắc mang ý nghĩa và quyền phép của Lẽ thật, còn sông Ô-phơ-rát nằm ở phía Nam của xứ Mê-sô-bô-ta-mi là bóng về Luật pháp văn tự, biểu tượng của sự công bình của Đức Chúa Trời.

Sẽ không có một tổ chức nào mang danh là Hội-Thánh của Đức Chúa Jê-sus Christ có thể khiến cho những người tin Chúa được nên thánh và được mang ảnh tượng của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời, nếu tổ chức đó không sống theo tiêu chuẩn đã định từ trước muôn đời trong Đức Chúa Trời và đã được chép trong sách Sáng thế ký theo sự dắt dẫn của Đức Thánh-Linh.

Đức Chúa Jê-sus Christ là Lời Đức Chúa Trời và Ngài đã phán một nguyên tắc không thể thay đổi, đó là: **Ma-thi-ơ 11:25-30**: **Lúc đó, Đức Chúa Jê-sus nói rằng: Hỡi Cha! là Chúa của trời đất, Tôi khen ngợi Cha, vì Cha đã giấu những điều này với kẻ khôn ngoan, người sáng dạ, mà tỏ ra cho những con trẻ hay. Thưa Cha, phải, thật như vậy, vì Cha đã thấy điều đó là tốt lành. Mọi việc Cha Ta đã giao cho Ta; ngoài Cha không có ai biết Con; ngoài Con và người nào mà Con muốn tỏ ra cùng, thì cũng không ai biết Cha. Hỡi những kẻ mệt mỏi và gánh nặng, hãy đến cùng Ta, Ta sẽ cho các người được yên nghỉ. Ta có lòng nhu mì, khiêm nhường; nên hãy gánh lấy ách của Ta, và học theo Ta; thì linh hồn các người sẽ được yên nghỉ. Vì ách Ta dễ chịu và gánh Ta nhẹ nhàng.**

Bây giờ chúng ta có thể hiểu rõ điều mà La-ban (người hình bóng về Đức Thánh-Linh) đã nói với Gia-cốp rằng: “*Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó?*” Toàn văn của câu này phải được dịch theo các chữ đã được chép trong bản tiếng Hê-bơ-rơ, đó là: *Những con gái này là các con gái của cậu (La-ban) và những đứa trẻ này cũng là những đứa trẻ của cậu (La-ban) cùng bầy súc vật đó cũng là của cậu, và hết thấy mọi thứ chi mà cháu (Gia-cốp) thấy được đó, cũng đều là của cậu (La-ban): vậy thì trong ngày nay, cậu có thể làm được gì với những con gái của cậu hay là làm được gì với những đứa trẻ mà họ đã sanh ra.*

Chúng ta hãy xem chân giá trị của câu này chữ **ngày nay** đã chép trong Sáng thế ký 31 câu 43.

Chữ **ngày nay** - **this day**^{H3117} được chép trong câu 43 trên, đó là chữ **יָמִי** - **yôm**, số 3117 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *trở nên nóng, một ngày, một thời gian, một đời, một thế hệ, thời gian hiện tại hoặc vĩnh viễn;*

Trong hết thấy các mạng lệnh mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời (Danh Đức Giê-Hô-Va là Đấng Tự Hữu - Hằng Hữu) đã phán với bất kỳ một người nào (được chép trong năm sách của Môi-se) đều được dùng chữ **ngày nay** - **יָמִי** - **yôm**, số 3117 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *trở nên nóng, một ngày, một thời gian, một đời, một thế hệ, thời gian hiện tại hoặc vĩnh viễn;*

Phục truyền luật lệ ký 30:11-20: **Điều răn này mà Ta truyền cho người ngày nay chẳng phải cao quá người, hay là xa quá cho người. Nó chẳng phải ở trên trời, để người nói rằng: Ai sẽ lên trời đem nó xuống cho chúng tôi nghe, đặng chúng tôi làm theo? Nó cũng chẳng phải ở bên kia biển, để người nói rằng: Ai sẽ đi qua bên kia biển, đem nó về cho chúng tôi nghe, đặng chúng tôi làm theo? Vì lời này rất gần người, ở trong miệng và trong lòng người, để người làm theo nó. Hãy xem, ngày nay Ta đặt trước mặt người sự sống và phước lành, sự chết và tai họa, vì ngày nay, Ta bảo người thương mến Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, đi trong các đường lối Ngài, và gìn giữ những điều răn luật lệ và mạng lệnh Ngài, để người sống, gia thêm, và Giê-hô-va Đức Chúa Trời người ban phước cho người trong xứ mà người sẽ vào nhận lấy. Nhưng nếu lòng người xây trở, không khứng nghe theo, chịu dụ dỗ thờ lạy và hầu việc các thần khác, thì ngày nay Ta tỏ cùng các người rằng các người hẳn phải tuyệt diệt, không được sống lâu trên đất mà người sẽ đi qua sông Giô-đanh đặng nhận lấy. Ngày nay, Ta bắt trời và đất làm chứng cho các người rằng Ta đã đặt trước mặt người sự sống và sự chết, sự phước lành và sự rửa sả. Vậy, hãy chọn sự sống, hầu**

cho người và dòng dõi người được sống, thương mến Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, vâng theo tiếng phán Ngài, và trung thành với Ngài; vì Ngài là sự sống người và làm cho người được sống lâu, đặt người ở trên đất mà Đức Giê-hô-va đã thề ban cho các tổ phụ người, là Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp.

Các chữ ngày nay được chép trong các câu trên, đều là chữ **יָוֶם** - yôm, số 3117 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *trở nên nóng, một ngày, một thời gian, một đời, một thế hệ, thời gian hiện tại hoặc vĩnh viễn;*

Các lời mà La-ban đã nói với Gia-cốp đó cũng chính là mạng lệnh mà Đức Thánh-Linh muốn hết thảy những người tin Chúa nào muốn được hầu việc Ngài, phải luôn nhận thức rằng, ngoài Ngài ra, chúng ta chẳng làm chi được. Chúng ta hãy xem Lời mà Đức Chúa Jêsus đã phán với các môn đồ của Ngài:

Lu-ca 17:9-10: **Đây tớ vâng lệnh mà làm, thì chủ có biết ơn gì nó chẳng? Các người cũng vậy, khi làm xong việc truyền phải làm, thì hãy nói rằng: Chúng tôi là đầy tớ vô ích; điều chúng tôi đã làm là điều chắc phải làm.**

Sáng thế ký 31:44-46: **Vậy bây giờ, hê! chúng ta kết ước cùng nhau, để dùng làm chứng cho cậu và cháu. Gia-cốp lấy một hòn đá, dựng đứng lên làm trụ; và nói cùng các anh em mình rằng: Hãy lượm góp đá lại. Chúng bèn góp đá lại, chất thành một đồng, rồi ngồi lên trên ăn bữa.**

Chữ **bây giờ** - Now^{H6258} được chép trong câu 44 trên, đó là chữ **עַתָּה** - 'attâh, số 6258 ra từ gốc cuối cùng, là chữ **אָדָּה** - 'âdâh, số 5710 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *tại lúc này, từ nay trở về sau, thời gian tồn tại của sự việc, vĩnh viễn, bất diệt, cho đến cuối cùng, liên tục không ngừng,*

Chữ **hè** (nguyên văn phải dịch là *hãy đến*) - come^{H3212} được chép trong câu 44 trên, đó là chữ **יָלַךְ** - yâlak, số 3212 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đi đến, bước đến, chặng đường hành quân, sự đi theo, sự theo đuổi cho đến cùng, sự phát triển, sự rải ra, sự truyền bá ra;*

Chữ **kết** - make^{H3772} được chép trong câu 44 trên, đó là chữ **כָּרַת** - karath, số 3772 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *làm một sự liên minh, làm một sự mặc cả hay là một giao kèo, sự cho phép.*

Chữ **ước** - covenant^{H1285} được chép trong câu 44 trên, đó là chữ **בְּרִית** - beriyth, số 1285 ra từ chữ **בָּרָה** - bârâh, số 1262 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *một sự thoả thuận, một sự giao kèo, một hiệp ước chung, sự làm cho được rõ ràng, sự chọn lựa được biểu thị, được chứng tỏ ra; hiến pháp, sắc lệnh quy định; để ăn, nuốt, thiêu đốt, tiêu thụ, sử dụng;*

Chữ **làm chứng** - a witness^{H5707} được chép trong câu 44 trên, đó là chữ **עֵד** - 'êd, số 5707 ra từ chữ **עוֹד** - 'ud, số 5749 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *bằng chứng, sự làm chứng, chứng cứ, bản sao giống hệt bản chính, chứng thực chứa đựng tin tức,*

Chữ **lấy** - took^{H3947} được chép trong câu 45 trên, đó là chữ **לָקַח** - laqach, số 3947 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự cho, sự tiếp nhận, sự cầm, sự nắm giữ, sự đem đến, sự giao cho, sự giành lấy cho, sự cưới, sự kết hôn, sự chấp nhận cho;*

Chữ **hòn đá** - a stone^{H68} được chép trong câu 45 trên, đó là chữ **אֶבֶן** - 'eben, số 068 ra từ chữ **בָּנָה** - banah, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *một hòn đá, để bắt đầu xây dựng, để sanh sản con cái, để tạo dựng, để sửa chữa, để lập nên, để làm cho vững lập;*

Chữ **dựng đứng lên** - set^{H7311} **it up** được chép trong câu 45 trên, đó là chữ **רָם** - ruwm, số 7311 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự dựng lên, sự lập lên cao, sự xây dựng, sự đặt lên vị trí cao, sự tôn cao lên;*

Chữ **trụ** - a pillar^{H4676} được chép trong câu 45 trên, đó là chữ **מַסְטֵבָה** - mastsebah, số 4676 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *một cột trụ, một đài kỷ niệm;*

Chữ **nói cùng** - said^{H559} **unto** được chép trong câu 46 trên, đó là chữ **אָמַר** - 'âmar, số 559 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự nói với, bổ nhiệm, chỉ định, quy định, quả quyết, xác nhận, trình bày, tuyên bố, hứa hẹn;*

Chữ **anh em** - brethren^{H251} được chép trong câu 46 trên, đó là chữ **אָח** - 'âch, số 0251 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *anh em trai cùng một cha, những người có liên quan, những người có mối quan hệ họ hàng, sự giống nhau về tính chất,*

Chữ **hãy lượm góp** - **Gather**^{H3950} được chép trong câu 46 trên, đó là chữ לָקַט - **laqat**, số 3950 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự thu thập, sự tập hợp lại, sự nắm được, sự kết luận, sự suy ra, sự lượm lặt, sự chọn lọc, sự chọn lựa hàng tốt nhất,*

Chữ **một đống** - **an heap**^{H1530} được chép trong câu 46 trên, đó là chữ גַּל - **gal**, số 1530 ra từ chữ גַּלְגַּל - **galal**, số 1556 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *một đống, văn kiện, danh sách, hồ sơ, để cuộn lại, sự tin cậy, sự tìm kiếm nguyên nhân, tìm kiếm cơ hội, sự thông qua giao ước, sự phê chuẩn giao ước;*

Chữ **ăn** - **eat**^{H398} được chép trong câu 46 trên, đó là chữ אָכַל - **'akal**, số 0398 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *ăn, ăn ngẫu nhiên, nuốt, thiêu đốt, tiêu thụ, sử dụng, đọc ngẫu nhiên, nhìn chòng chọc như nuốt lấy;*

Sau khi La-ban cho Gia-cốp biết hết thấy mọi sự mà người đang có đó, đều thuộc về La-ban, thì La-ban nói với Gia-cốp hãy lập một giao ước giữa La-ban với Gia-cốp và câu đầu tiên của yêu cầu này, đó là:

Sáng thế ký 31:44: Vậy bây giờ, hè! chúng ta kết ước cùng nhau, để dùng làm chứng cho cậu và cháu.

Bản King James version chép: ⁴⁴Now^{H6258} therefore come^{H3212} thou, let us make^{H3772} a covenant^{H1285}, I and thou; and let it be for a witness^{H5707} between^{H996} me and thee.

Theo ý nghĩa của Lẽ thật, thì chữ **bây giờ** - **Now**^{H6258} - אַתָּה là một mạng lệnh, một nguyên tắc có giá trị tuyệt đối không thể thay đổi, cho đến đời đời, được thiết lập bởi chính Đức Thánh-Linh (mà La-ban là bóng) lập với những người tin Chúa (mà Gia-cốp là bóng).

Khi Gia-cốp nói với anh em của người, thì theo Lẽ thật, không phải là Gia-cốp nói với những người thân của mình mà thôi, nhưng là với hết thấy những người giống như Gia-cốp (là ý nghĩa của chữ **anh em** - **his brethren**^{H251} - אָחֵי trong tiếng Hê-bơ-rơ), tức là với hết thấy những người tin Chúa nào sẽ đọc các lời này, cũng hãy tìm kiếm trong hết thấy các lời đã được chép Kinh-Thánh, thuộc về Giao-ước của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời lập với tuyển dân của Ngài, cả dân Y-sơ-ra-ên và những người tin Đức Chúa Jê-sus Christ, để nhận biết chân giá trị của Giao-ước mà Đức Thánh-Linh (mà La-ban là bóng) đã lập với tuyển dân của Ngài (mà Gia-cốp là người hình bóng cho hết thấy những người được Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời chọn cho được làm tôi tớ của Đức Chúa Jê-sus Christ).

Kinh-Thánh không phải là một cuốn sách ghi chép về lịch sử của loài người, mà là Luật pháp, là con đường dẫn tâm linh loài người ra khỏi quyền lực của sự tội và sự chết, như Lời Chúa đã chép.

Giăng 10:34-36: Đức Chúa Jê-sus đáp rằng: Trong luật pháp của các người há chẳng chép rằng: Ta đã phán: Các người là các thần, hay sao? Nếu luật pháp gọi những kẻ được lời Đức Chúa Trời phán đến là các thần, và nếu Kinh Thánh không thể bỏ được, thì ta đây, là Đấng Cha đã biệt ra thánh, và sai xuống thế gian, nói: Ta là Con Đức Chúa Trời, cơ sao các người cáo ta là nói lộng ngôn?

Người tin Chúa không được coi thường mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, vì Kinh-Thánh chính là dòng sông chảy ra đặng tưới vườn Ê-đen, mà vườn Ê-đen là bóng về loài người (cả tâm linh và thân thể xác thịt) và Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã đặt ngọn đèn của Ngài vào trong vườn này để trồng và giữ vườn. Kinh-Thánh là tài sản của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời giao phó cho mỗi người được sanh ra trên đất này và sự sống của mỗi người trên đất này sẽ tùy thuộc vào công việc của tâm linh người đó có trồng và giữ vườn mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã giao phó cho người đó như thế nào.

Dù loài người có nhận biết nguyên tắc này hay không nhận biết, thì các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời vẫn cai trị sự sống của người đó và tâm linh (linh hồn) của người ta sẽ được cứu chuộc hay là bị hư mất đời đời là tùy thuộc vào chính tâm linh của người đó đối với vườn Ê-đen thuộc linh mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho người ấy, không có sự tây vạ.

Ngay cả đối với những người mang danh là tin Chúa cũng vậy, mọi người tin Chúa đều phải đối diện hết thấy mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, kể cả những sự đã được giấu kín trong Luật pháp văn tự, vì sự sống của người đó sẽ tùy thuộc hoàn toàn vào trách nhiệm của tâm linh người đó trước các tiêu chuẩn mà Luật pháp của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho loài người qua Môi-se, mà nguồn gốc của Luật pháp đã được chép trong năm sách “của Môi-se” cùng hết thấy những sự đã được chép trong Kinh-Thánh, từ sách Sáng thế ký cho đến sách Ma-la-chi, và toàn bộ các lời được chép trong phần Kinh-Thánh Tân-ước, đều phải được tôn trọng và tuân theo sự dắt dẫn của Đức Thánh-Linh.

Mọi người tin Chúa phải lo cho chính tâm linh mình đạt theo tiêu chuẩn mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã phán và được Đức Chúa Jêsus Christ làm cho vững lập, chứ không phải là tùy thuộc vào những người đứng giảng Lời Chúa cho mình, vì những người đứng giảng đó cũng phải lo cho chính tâm linh của người đó theo tiêu chuẩn của Lời Đức Chúa Trời đã chép trong toàn bộ Kinh-Thánh, cùng với phần trách nhiệm mà người ấy phải đối diện với điều mà chính môi miệng của người đó xưng mình là ai ở trước mặt Đức Chúa Trời.

Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời sẽ phán xét mọi người trên đất này theo Luật pháp của Thánh-Linh sự sống và Luật pháp văn tự của Ngài, không có sự tây vị. Vì Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã tạo nên loài người để tìm một dòng dõi thánh và dòng dõi thánh đó sẽ hầu việc Ngài trong Nước thầy tế lễ của Ngài.

Mỗi người tin Chúa phải chứng minh đức tin của mình, sự vâng phục các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời theo như Lời Đức Chúa Trời đã chép trong Kinh-Thánh và mọi người tin Chúa phải nhận biết trách nhiệm của mình, là phải hết lòng, hết linh hồn, hết ý, hết sức kính mến Đức Chúa Trời và vâng phục hết thảy các mạng lệnh cùng các điều răn của Ngài, hầu cho nhờ quyền phép của Lời Đức Chúa Trời mà người ấy đã tin cậy, đã vâng giữ và đã tuân theo, mà tâm linh người đó sẽ đạt được tiêu chuẩn cho sự cứu chuộc mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã định và đã được chép trong Kinh-Thánh, vì không có một tổ chức nào, hay là một người nào có thể bảo lãnh sự sống cho người nào khác, ngoài Đức Chúa Jêsus Christ, Đấng cứu chuộc loài người, vì chính Ngài sẽ chứng nhận, sẽ bảo lãnh cho những người nào xứng đáng với tiêu chuẩn của Lời Đức Chúa Trời ở trước mặt Đức Chúa Trời, hầu cho tâm linh của người đó sẽ nhận được sự ban cho của Đức Thánh-Linh và tâm linh của người đó sẽ được dắt dẫn bởi Đức Thánh-Linh và được biết các Lẽ thật trong Nước Đức Chúa Trời. Sự sống lại và sự sống đời đời của tâm linh người đó sẽ tùy thuộc hoàn toàn vào đức tin, sự trung thành với Đức Chúa Trời cùng với sự vâng giữ và tuân theo các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời, cho đến khi tâm linh của người đó được đón về thiên đàng. Đó là nguyên tắc không bao giờ thay đổi cho sự cứu chuộc mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho loài người trên đất này.

Bây giờ chúng ta hãy xem điều gì đã đến với Gia-cốp, khi Gia-cốp thực hiện điều La-ban đã yêu cầu, mà việc lượm những hòn đá để xếp thành một đồng đá đó là bóng về việc mọi người tin Chúa phải tìm kiếm trong Kinh-Thánh hết thảy những Lời mà người ấy nhận biết đó là **đá góc quý báu, là nền bền vững**, theo như Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã phán và được Đức Chúa Jêsus Christ làm cho vững bền qua chính sự sống của Ngài trên đất này. Vì Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời sẽ thi hành Giao-ước của Ngài đối với hết thảy mọi người nào xưng Danh Ngài là Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời của mình, không có sự tây vị. Vì thế cho nên việc thông biết các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời là vô cùng quan trọng đối với sự sống lại và sự sống đời đời của tâm linh loài người chúng ta, nên Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã cảnh cáo tuyển dân của Ngài rằng:

Ô-sê 4:1-9: Hỡi con cái Y-sơ-ra-ên, hãy nghe Lời của Đức Giê-hô-va; vì Đức Giê-hô-va có sự kiện cáo với dân đất này, bởi trong đất này chẳng có lẽ thật, chẳng có nhân từ, cũng chẳng có sự nhìn biết Đức Chúa Trời. Ở đó chỉ thấy những sự thể gian, thất tín, giết người, ăn trộm, và tà dâm; chúng nó làm sự tàn bạo, máu chồng trên máu. Vậy nên, đất ấy sẽ sâu thẳm; hết thảy người ở đó sẽ hao mòn, những thú đồng và chim trời cũng vậy; những cá biển cũng sẽ bị lấy đi. Dầu vậy, chớ có ai biện luận, chớ có ai quả trách! Vì dân người giống như những người cãi lầy cùng thầy tế lễ. Người sẽ vấp ngã giữa ban ngày; chính mình kẻ tiên tri cũng sẽ vấp ngã với người trong ban đêm, và Ta sẽ diệt mẹ người. Dân Ta bị diệt vì cơ thiếu sự thông biết. Bởi người bỏ sự thông biết thì Ta cũng bỏ người, đặng người không làm thầy tế lễ cho Ta nữa; bởi người đã quên luật pháp của Đức Chúa Trời mình, thì Ta cũng sẽ quên con cái người. Chúng nó sanh sản nhiều ra bao nhiêu, thì chúng nó lại phạm tội nghịch cùng Ta bấy nhiêu: Ta sẽ đổi sự vinh hiển của chúng nó ra sỉ nhục. Chúng nó ăn tội lỗi dân Ta; ham hố sự gian ác của nó. Sẽ xảy ra dân thể nào thì thầy tế lễ cũng thế ấy: Ta sẽ phạt nó vì đường lối nó và sẽ trả cho nó tùy việc nó làm.

Sáng thế ký 31:47-55: La-ban đặt tên đồng đá đó là Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta; còn Gia-cốp kêu là Ga-lét. La-ban nói rằng: Đồng đá này ngày nay làm chứng cho cậu và cháu đó. Cho nên chúng gọi là Ga-lét. Mà cũng gọi là Mích-ba, vì La-ban có nói thêm rằng: Khi chúng ta phân cách nhau, cầu xin Đức Giê-hô-va coi sóc cậu và cháu. Nếu cháu hành hạ các con gái cậu, nếu cưới vợ khác nữa, thì hãy giữ mình! Chẳng phải người thường soi xét ta đâu, bèn là Đức Chúa Trời làm chứng cho chúng ta vậy. La-ban lại nói cùng Gia-cốp rằng: Này đồng đá, này cây trụ mà cậu đã dựng lên giữa cậu và cháu đây. Đồng đá này và cây

trụ này làm chứng rằng cậu chẳng qua khỏi đây, đi đến nơi cháu, và cháu cũng chẳng vượt khỏi đây, đi đến nơi cậu, trong khi có ý muốn làm hại nhau. Cầu xin Đức Chúa Trời của Áp-ra-ham, Đức Chúa Trời của Na-cô, Đức Chúa Trời của cha các người đó đoán xét cho chúng ta! Gia-cốp chỉ Đấng của Y-sác, cha mình, kính sợ mà thôi. Đoạn, người dâng một của lễ tại trên núi, và mời các anh em mình dùng bánh. Vậy, chúng dùng bánh, rồi ở ban đêm trên núi. La-ban dậy sớm, hôn các con trai và các con gái mình, và chúc phước cho, rồi đi trở về nhà mình.

La-ban đã gọi đồng đá đó là **Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta**. **Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta** trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là: **“Đồng đá của mọi bằng chứng”**. Lời của Đức Chúa Trời được ví là **đá góc nhà, đá góc quý báu, là nền bền vững**. Luật pháp mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho dân Y-sơ-ra-ên cũng chính là ban cho hết thảy loài người, đó là ý tưởng của Giê-hô-va Đức Chúa Trời, là giao ước mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã lập với loài người cách công khai giữa thanh thiên bạch nhật, có các thiên sứ của Đức Giê-Hô-Va làm chứng và ma quỷ cũng phải làm chứng nữa.

Đồng đá này là hình bóng về Luật pháp mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho dân Y-sơ-ra-ên qua Môi-se, tại núi Si-nai (1445 B.C.) mà trong ngày Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời ban Luật pháp cho dân Y-sơ-ra-ên đó, Ngài đã bắt trời và đất làm chứng về việc Ngài đã ban Luật pháp cho dân Y-sơ-ra-ên. (Phục truyền luật lệ ký 30:19-20)

Gia-cốp thì gọi đồng đá đó là **Ga-lét**. **Ga-lét** trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là: **đồng văn kiện, danh sách bằng chứng, hồ sơ, để cuộn lại, sự tin cậy, sự tìm kiếm nguyên nhân, sự tìm kiếm cơ hội, sự thông qua giao ước, sự phê chuẩn giao ước; sự nhắc lại, sự quay trở lại, sự làm lại lần nữa, sự hoàn trả, sự phục hồi, sự xây dựng lại như cũ, sự phục hồi lại những sự đã đổ nát; sự xác nhận một cách trang nghiêm, sự xác nhận một cách trọng thể, một cách chính thức, sự cứu giúp, sự giúp đỡ;**

Chúng ta có thể thấy sự nhìn nhận khác biệt giữa La-ban và Gia-cốp, đối với đồng đá mà họ đã thu lượm lại thành một đồng đó, vì ý tưởng của Đức Giê-Hô-Va là cao quá sức trí tưởng của loài người, cho nên La-ban (là bóng về Đức Thánh-Linh) đã gọi đồng đá (là bóng về Luật pháp mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời sẽ ban cho loài người) đó là các bằng chứng. Nhưng đối với Gia-cốp (là bóng về những người tin Chúa một khi đã nhận được những sự ban cho của Đức Thánh-Linh), thì đồng đá đó là bằng chứng về Giao-ước mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã lập với người và những sự ban cho của Đức Giê-hô-va dành cho mình đó là hết sức quan trọng và quý giá cho người và cho dòng dõi của người.

Chúng ta hãy xem Lời Chúa đã chép gì về Lễ thật này.

Ê-sai 55:1-13: **Hỡi những kẻ nào khát, hãy đến suối nước! Và người nào không có tiền bạc, hãy đến, mua mà ăn! Hãy đến, mua rượu và sữa mà không cần tiền, không đòi giá. Sao các người trả tiền để mua đồ không phải là bánh? Sao các người đem công lao mình đổi lấy vật chẳng làm cho no? Hãy chăm chỉ nghe Ta, hãy ăn của ngon, và cho linh hồn các người vui thích trong của béo. Hãy nghiêng tai, và đến cùng Ta; hãy nghe Ta, thì linh hồn các người được sống. Ta sẽ lập với các người một giao ước đời đời, tức là sự nhân từ chắc thật đã hứa cùng Đa-vít. Nay, Ta đã lập người lên làm chứng kiến cho các nước, làm quan trưởng và quan tướng cho muôn dân. Nay, người sẽ kêu gọi nước mà người chưa hề biết, và nước chưa hề biết người sẽ chạy đến cùng người, vì cơ Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, là Đấng Thánh của Y-sơ-ra-ên, là Đấng đã làm vinh hiển người. Hãy tìm kiếm Đức Giê-hô-va đang khi mình gặp được; hãy kêu cầu đang khi Ngài ở gần! Kẻ ác khá bỏ đường mình, người bất nghĩa khá bỏ các ý tưởng; hãy trở lại cùng Đức Giê-hô-va, Ngài sẽ thương xót cho, hãy đến cùng Đức Chúa Trời chúng ta, vì Ngài tha thứ dồi dào. Đức Giê-hô-va phán: Ý tưởng Ta chẳng phải ý tưởng các người, đường lối các người chẳng phải đường lối Ta. Vì các tầng trời cao hơn đất bao nhiêu, thì đường lối Ta cao hơn đường lối các người, ý tưởng Ta cao hơn ý tưởng các người cũng bấy nhiêu. Vả, như mưa và tuyết xuống từ trên trời và không trở lại nữa, mà đượm nhuần đất đai, làm cho sanh ra và kết nụ, đặng có giống cho kẻ gieo, có bánh cho kẻ ăn, thì Lời nói của Ta cũng vậy, đã ra từ miệng ta, thì chẳng trở về luống nhưng, mà chắc sẽ làm trọn điều Ta muốn, thuận lợi công việc Ta đã sai khiến nó. Vì các người sẽ đi ra vui vẻ, được đưa đi trong sự bình an. Trước mặt các người, núi và đồi sẽ trở tiếng ca hát, mọi cây cối ngoài đồng sẽ vỗ tay. Cây tùng sẽ mọc lên thay cho bụi gai, và cây sim sẽ lớn lên thay cho gai góc; điều đó sẽ làm cho biết Danh Đức Giê-hô-va, và là một dấu đời đời không hề tụt diệt.**

Rô-ma 11:33-36: Ôi! sâu nhiệm thay là sự giàu có, khôn ngoan và thông biết của Đức Chúa Trời! Sự phán xét của Ngài nào ai thấu được, đường nẻo của Ngài nào ai hiểu được! Vì, ai biết ý tưởng Chúa, ai là kẻ bàn luận của Ngài? Hay là ai đã cho Chúa trước, đặng nhận lấy điều gì Ngài báo lại? Vì muôn vật đều là từ Ngài, bởi Ngài và hướng về Ngài. Vinh hiển cho Ngài đời đời, vô cùng! A-men.

2 Cô-rinh-tô 9:15: Tạ ơn Đức Chúa Trời, vì sự ban cho của Ngài không xiết kể!

Ê-phê-sô 1:17-23: Tôi cầu Đức Chúa Trời của Đức Chúa Jesus Christ chúng ta, là Cha vinh hiển, ban thần trí của sự khôn sáng và của sự tỏ ra cho anh em, để nhận biết Ngài, lại soi sáng con mắt của lòng anh em, hầu cho biết điều trông cậy về sự kêu gọi của Ngài là thể nào, sự giàu có của cơ nghiệp vinh hiển Ngài cho các thánh đồ là làm sao, và biết quyền vô hạn của Ngài, đối với chúng ta có lòng tin, là lớn dường nào, y theo phép tối thượng của năng lực mình, mà Ngài đã tỏ ra trong Đấng Christ, khi khiến Đấng Christ từ kẻ chết sống lại và làm cho ngồi bên hữu mình tại các nơi trên trời, cao hơn hết mọi quyền, mọi phép, mọi thế lực, mọi quân chủ cùng mọi danh vang ra, không những trong đời này, mà cũng trong đời hầu đến nữa. Ngài đã bắt muôn vật phục dưới chân Đấng Christ, và ban cho Đấng Christ làm đầu Hội thánh, Hội thánh là thân thể của Đấng Christ, tức là sự đầy đủ của Đấng gồm tóm mọi sự trong mọi loài.

Ngoài tên gọi là Ga-lét ra, đồng đá đó còn được gọi là Mích-ba. Mích-ba trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là: *thấp cạn*, vì La-ban có nói thêm rằng: Khi chúng ta phân cách nhau, cầu xin Đức Giê-hô-va coi sóc cậu và cháu. Nếu cháu hành hạ các con gái cậu, nếu cưới vợ khác nữa, thì hãy giữ mình! Chẳng phải người thường soi xét ta đâu, bèn là Đức Chúa Trời làm chứng cho chúng ta vậy. (Câu 49 & 50)

Bản King James version chép: ⁴⁹And Mizpah^{H4709}; for he said^{H559}, The LORD^{H3068} watch^{H6822} between^{H996} me and thee, when^{H3588} we are absent^{H5641} one^{H376} from another^{H7453}. ⁵⁰ If^{H518} thou shalt afflict^{H6031} my daughters^{H1323}, or if^{H518} thou shalt take^{H3947} other wives^{H802} beside^{H5921} my daughters^{H1323}, no^{H3808} man^{H376} is with us; see^{H7200}, God^{H430} is witness^{H5707} betwixt^{H996} me and thee.

Chữ hành hạ - afflict^{H6031} được chép trong câu 50 trên, đó là chữ אָנָה - 'anah, số 6031 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *làm đau buồn, gây bất hoà, không tôn trọng, bị bề cong, hạ thấp giá trị, làm mất sức mạnh, làm cho suy yếu, bị coi thường, bị ngược đãi*,

La-ban đã cảnh cáo về việc nếu Gia-cốp có sự phân biệt đối xử không đúng với chân giá trị của hai con gái của La-ban và người cũng cảnh cáo, nếu Gia-cốp lấy vợ khác nữa, thì chính Đức Chúa Trời là Đấng biết và làm chứng, sẽ đoán xét giữa hai người (giữa La-ban và Gia-cốp). Cưới vợ khác đây mang ý nghĩa cảnh cáo người tin Chúa không được đi giẹo hai hàng, nghĩa là không được vừa thờ phượng Đức Chúa Trời, lại vừa thần tượng những sự hư không của thế gian này.

Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã cảnh cáo dân Y-sơ-ra-ên trong ngày Ngài ban Luật pháp cho họ về việc nếu họ khinh để các mạng lệnh cùng các điều răn của Ngài.

Phục truyền luật lệ ký 11:13-17: Vậy, nếu các người chăm chỉ nghe các điều răn Ta truyền cho các người ngày nay, hết lòng, hết ý kính mến Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, và phục sự Ngài, thì Ta sẽ cho mưa mùa thu và mưa mùa xuân xuống thuận thì tại trong xứ các người; người sẽ thu góp ngũ cốc, rượu, và dầu của người. Ta cũng sẽ khiến đồng ruộng người sanh cỏ cho súc vật người; người sẽ ăn và được no nê. Các người khá cẩn thận, kẻo lòng mình bị dụ dỗ, xây bỏ Chúa, mà hầu việc các thần khác, và quỳ lạy trước mặt chúng nó chẳng; e cơn thịnh nộ của Đức Giê-hô-va sẽ phừng lên cùng các người, Ngài đóng các tầng trời lại, nên nổi chẳng có mưa nữa, đất không sanh sản: như vậy, các người sẽ vội chết mất trong xứ tốt tươi này, là xứ mà Đức Giê-hô-va ban cho các người.

Giê-rê-mi 8:1-22: Đức Giê-hô-va phán: Trong thời đó, người ta sẽ bới xương của các vua Giu-đa, xương của các quan trưởng, xương của các thầy tế lễ, xương của các tiên tri, và xương của các dân cư Giê-ru-sa-lem ra khỏi mồ mả. Người ta sẽ phơi những xương ấy ra dưới mặt trời, mặt trăng, và cơ binh trên trời, tức là những vật mà họ đã yêu mến, hầu việc, bước theo, tìm cầu, và thờ lạy. Những xương ấy sẽ chẳng được thu lại, chẳng được chôn lại; sẽ như phân trên mặt đất. Mọi kẻ sót của họ hàng gian ác ấy còn lại trong mọi nơi Ta đã đuổi chúng nó đến, chúng nó sẽ cầu chết hơn là sống, Đức Giê-hô-va vạn quân phán vậy. Vậy người khá bảo chúng nó rằng: Đức Giê-hô-va phán như vậy: Người ta vấp ngã, há

chẳng đứng dậy sao? Kẻ nào trở đi, há chẳng trở về sao? Vậy thì làm sao mà dân sự Giê-ru-sa-lem này cứ mài miệt trong sự bội nghịch đời đời? Chúng nó khăng khăng giữ điều gian trá, chẳng chịu trở lại. Ta đã lắng tai và nghe: chúng nó chẳng nói ngay thẳng, chẳng có ai ăn năn điều ác của mình, mà rằng: ta đã làm gì? Thấy đều dong ruổi như ngựa xông vào trận. Chim hạc giữa khoảng không tự biết các mùa nhất định cho nó; chim cu, chim yến, chim nhạn, giữ kỳ dờ chỗ ở. Nhưng dân Ta chẳng biết luật pháp của Đức Giê-hô-va! Sao các người nói được rằng: Chúng ta là khôn sáng, có luật pháp Đức Giê-hô-va ở với chúng ta? Nhưng, này, ngọn bút giả dối của bọn thông giáo đã làm cho luật pháp ấy ra sự nói dối! Những kẻ khôn sáng bị xấu hổ, sợ hãi, và bị bắt. Chúng nó đã bỏ Lời của Đức Giê-hô-va; thì sự khôn ngoan nó là thể nào? Vậy nên, Ta sẽ ban vợ chúng nó cho kẻ khác, ruộng chúng nó cho chủ mới; vì từ kẻ rất nhỏ cho đến người rất lớn, ai nấy đều tham lam; từ tiên tri cho đến thầy tế lễ, ai nấy đều làm sự gian dối. Chúng nó rịt vết thương cho con gái dân Ta cách sơ sài, nói rằng: Bình an, bình an! mà không bình an chi hết. Chúng nó làm ra sự gớm ghiếc, há lấy làm xấu hổ ư? đã chẳng xấu hổ chút nào, lại cũng không thẹn đỏ mặt. Vậy nên chúng nó sẽ ngã với những người vấp ngã. Đến ngày thăm phạt, chúng nó sẽ bị lật đổ, Đức Giê-hô-va phán vậy. Đức Giê-hô-va phán: Thật, Ta sẽ diệt hết chúng nó. Chẳng còn trái nho trên cây nho; chẳng còn trái vả trên cây vả; lá sẽ khô rụng; những điều Ta đã ban cho, sẽ bị cất lấy! Sao chúng ta cứ ngồi yên? Hãy nhóm lại và vào các thành bên vững, và nín lặng tại đó! Vì Giê-hô-va Đức Chúa Trời chúng ta đã khiến chúng ta nín lặng, Ngài cho chúng ta uống mật đắng, vì chúng ta đã phạm tội nghịch cùng Đức Giê-hô-va. Chúng ta trông sự bình an, nhưng chẳng có sự tốt gì đến; trông kỳ chữa lành, mà sự sợ hãi đây này! Về phía thành Đan, nghe tiếng thét của ngựa nó; nghe tiếng ngựa chiến nó hí lên, khắp đất đều run rẩy; vì chúng nó đã đến; nuốt đất và mọi vật trong nó, nuốt thành và dân cư nó. Này, Ta sẽ sai rắn, bọ cạp đến giữa các người, chẳng ai ếm chú được nó; chúng nó sẽ cắn các người, Đức Giê-hô-va phán vậy. Ước gì tôi được yên ủi, khỏi sự lo buồn! Lòng tôi mỗi mệt trong tôi! Này, có tiếng kêu la của con gái dân Ta, kêu từ đất xa lắm, rằng: Đức Giê-hô-va không còn ở trong Si-ôn sao? Vua của thành ấy không còn ở giữa thành sao? Sao chúng nó dùng tượng chạm của mình và vật hư không của dân ngoại mà chọc giận Ta vậy? Mùa gặt đã qua, mùa hạ đã hết, mà chúng ta chưa được cứu rỗi! Con gái dân Ta bị thương, Ta vì đó bị thương; Ta đang sầu thảm; bị sự kinh hãi bắt lấy. Trong Ga-la-át há chẳng có nữ hương sao? há chẳng có thầy thuốc ở đó sao? Vậy thì làm sao mà bệnh con gái dân Ta chẳng chữa lành?

Sáng thế ký 31:51-52: La-ban lại nói cùng Gia-cốp rằng: Này đồng đá, này cây trụ mà cậu đã dựng lên giữa cậu và cháu đây. Đồng đá này và cây trụ này làm chứng rằng cậu chẳng qua khỏi đây, đi đến nơi cháu, và cháu cũng chẳng vượt khỏi đây, đi đến nơi cậu, trong khi có ý muốn làm hại nhau.

Bản Kinh James version chép: ⁵¹And Laban^{H3837} said^{H559} to Jacob^{H3290}, Behold^{H2009} this^{H2088} heap^{H1530}, and behold^{H2009} this pillar^{H4676}, which^{H834} I have cast^{H3384} betwixt^{H996} me and thee; ⁵²This^{H2088} heap^{H1530} be witness^{H5707}, and this pillar^{H4676} be witness^{H5715}, that I will not pass^{H5674} over^{H5674} this^{H2088} heap^{H1530} to thee, and that thou shalt not pass^{H5674} over^{H5674} this^{H2063} heap^{H1530} and this^{H2063} pillar^{H4676} unto me, for harm^{H7451}.

Chữ cây trụ - a pillar^{H4676} được chép trong câu 51 trên, đó là chữ מַסְטֵבָה - masttsebah, số 4676 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *một cột trụ, một đài kỷ niệm*;

Chữ dựng - cast^{H3384} được chép trong câu 51 trên, đó là chữ יָרַךְ - yârâh, số 3384 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *luồng nước chảy, sự tuôn mưa, để sắp đặt, để bố trí, để định phương hướng, là mục đích, là chỉ tiêu, để dạy dỗ, để hướng dẫn, để chỉ đường, để truyền kiến thức cho, để thông báo cho biết, để bày tỏ, để vượt qua, để quăng, để ném, để bắn tên*;

Chữ qua khỏi và vượt khỏi - pass^{H5674} over^{H5674} được chép trong câu 52 trên, đó là chữ עָבַר - 'âbar, số 5674 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *làm ngược lại, che phủ, thay đổi, sửa đổi, vượt xa hơn, vi phạm, điều khiển theo ý riêng mình, xoay chiều, đảo chiều, tháo dỡ, thêm vào, rời xa, làm cho biến mất, can thiệp vào, tàn phá, giày xéo, phân chia ra, làm cho tàn lụi, làm cho bị diệt vong, làm cho mất giá trị, tháo bỏ*,

Chữ làm hại - for harm^{H7451} được chép trong câu 52 trên, đó là chữ רָעָה - ra'a', số 7451 ra từ chữ רָעָה - ra'a', số 7489 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *điều xấu, điều ác, xấu xa, gây đau buồn, gây sự tổn hại, là hư hỏng, sự xúc phạm, làm tổn thương, độc ác nhất, tồi tệ nhất, làm tan vỡ, gây tai họa*;

Toàn vẹn ý nghĩa của hai câu 51 và 52 trên, theo trọn ý nghĩa của gốc tiếng Hê-bơ-rơ, đó là:

La-ban lại nói cùng Gia-cốp rằng: Hãy chú ý nhìn, đồng đá (những văn kiện này, những danh sách này, những hồ sơ này, những sự tin cậy này, những sự tìm kiếm nguyên nhân này, những sự tìm kiếm cơ hội này, sự thông qua giao ước này, sự phê chuẩn giao ước này), cây trụ (đài kỷ niệm) này mà cậu đã dựng lên (tạo thành luồng nước chảy, sự tuôn mưa, để sắp đặt, để bố trí, để định phương hướng, là mục đích, là chỉ tiêu, để dạy dỗ, để hướng dẫn, để chỉ đường, để truyền kiến thức cho, để thông báo cho biết, để bày tỏ, để vượt qua, để quăng, để ném, để bắn tên;) giữa cậu và cháu đây. Đồng đá này và cây trụ này làm chứng rằng cậu và cháu đều không thể làm ngược lại, không thể che phủ, không thể thay đổi, không thể sửa đổi, không thể vượt xa hơn, không thể vi phạm, không thể điều khiển theo ý riêng mình, không thể xoay chiều, không thể đảo chiều, không thể tháo dỡ, không thể thêm vào, không thể rời xa, không thể làm cho biến mất, không thể can thiệp vào, không thể tàn phá, không thể giày xéo, không thể phân chia ra, không thể làm cho tàn lụi, không thể làm cho bị diệt vong, không thể làm cho mất giá trị, không thể tháo bỏ trong khi có ý muốn làm hại nhau.

Như chúng ta đã biết La-ban là người hình bóng về Đức Thánh-Linh - Thần Lẽ thật, và Gia-cốp là hình bóng về những người tin Chúa đã vâng phục Lời Đức Chúa Trời, mà đến với Đức Thánh-Linh, để nhờ quyền phép của Lẽ thật và của Đức Thánh-Linh mà tâm linh những người đó được tái sanh và khi những người tin Chúa đã được tái sanh, được phục hồi quyền làm con kế tự Lời Đức Chúa Trời, nhận được các khả năng vốn thuộc về tâm linh mình, thì họ sẽ nhận được một Giao-ước bởi chính Đức Thánh-Linh, là Thần Lẽ thật, ghi tạc các Lời của Ngài vào trong lòng và trong trí của những người đó, là những sự không thể phớt bỏ được. Bất kỳ một sự vi phạm nào đối với Giao-ước của Đức Chúa Trời đã lập với tâm linh của người đó, sẽ khiến người vi phạm không được giải cứu, vì các lời được chép đây là lời tri thức của Đức Giê-hô-Va, báo trước về một kỳ, chính Ngài sẽ lập giao ước này với những người được chuộc bởi huyết của Đức Chúa Jê-sus Christ và những người được Thần của Đức Giê-hô-Va ghi tạc Giao-ước của Ngài vào trong lòng và trong trí của những người đó, thì những người đó sẽ được gọi dân của Ngài và Ngài sẽ là Đức Chúa Tr ời của những người đó.

Giê-rê-mi 31:33-37: Đức Giê-hô-va phán: Đây là giao ước mà Ta sẽ lập với nhà Y-sơ-ra-ên sau những ngày đó. Ta sẽ đặt luật pháp Ta trong bụng chúng nó và chép vào lòng. Ta sẽ làm Đức Chúa Trời chúng nó, chúng nó sẽ làm dân Ta. Chúng nó ai nấy sẽ chẳng dạy kẻ lân cận mình hay là anh em mình, mà rằng: Hãy nhận biết Đức Giê-hô-va! vì chúng nó thấy đều sẽ biết Ta, kẻ nhỏ cũng như kẻ lớn. Đức Giê-hô-va phán: Ta sẽ tha sự gian ác chúng nó, và chẳng nhớ tội chúng nó nữa. Đức Giê-hô-va, là Đấng đã ban mặt trời làm sự sáng ban ngày, ban thứ tự mặt trăng và ngôi sao soi ban đêm, lật biển lên, đến nổi sóng nó gầm thét, Đức Giê-hô-va vạn quân là Danh của Ngài phán rằng: Nếu lệ luật đó mất đi khỏi trước mặt Ta, thì bấy giờ dòng giống Y-sơ-ra-ên cũng sẽ thôi không làm một nước trước mặt Ta đời đời, Đức Giê-hô-va phán vậy. Đức Giê-hô-va phán như vậy: Nếu trên có thể đo được trời, dưới có thể dò được nền đất; thì cũng vậy, Ta sẽ bỏ trọn cả dòng giống Y-sơ-ra-ên vì cớ mọi điều chúng nó đã làm, Đức Giê-hô-va phán vậy.

Sau những ngày đó, là sau khi Đức Chúa Jê-sus Christ đã hoàn thành giá cứu chuộc loài người, Ngài đã trở về với Đức Chúa Cha và từ đó, Giê-hô-Va Đức Chúa Trời đã ban Thánh-Linh của Ngài xuống để lập Hội-Thánh và cai trị Hội-Thánh của Ngài ở trên đất này. Những người tin Chúa phải vâng phục hoàn toàn vào các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời (mà **đồng đá bằng chứng** mà chúng ta đang học đây, là bóng). Bất kỳ một lời nói, hành động, việc làm nào của người tin Chúa cũng phải làm sáng Danh Đức Chúa Trời, và người tin Chúa không được phép làm buồn, không được phép dập tắt sự dắt dẫn của Đức Thánh-Linh, tức là người tin Chúa không được phép vượt qua Giao-ước mà La-ban đã lập với Gia-cốp, vì đó là bóng về Giao-ước đời đời mà Giê-hô-Va Đức Chúa Trời đã phán qua tiên tri Giê-rê-mi mà chúng ta vừa đọc đến.

Ma-thi-ơ 12:30-32: Ai không ở với Ta, thì nghịch cùng Ta; ai không thấu hiệp với Ta, thì tan ra. Ấy vậy, Ta phán cùng các người, các tội lỗi và lời phạm thượng của người ta đều sẽ được tha; song lời phạm thượng đến Đức Thánh Linh thì sẽ chẳng được tha đâu. Nếu ai nói phạm đến Con người, thì sẽ được tha; song nếu ai nói phạm đến Đức Thánh Linh, thì dầu đời này hay đời sau cũng sẽ chẳng được tha.

Ê-phê-sô 4:30: Anh em chớ làm buồn cho Đức Thánh Linh của Đức Chúa Trời, vì nhờ Ngài anh em được ấn chứng đến ngày cứu chuộc.

1 Tê-sa-lô-ni-ca 5:15-23: Hãy giữ, đừng có ai lấy ác báo ác cho kẻ khác; nhưng hãy tìm điều thiện

luôn luôn, hoặc trong vòng anh em, hoặc đối với thiên hạ. Hãy vui mừng mãi mãi, cầu nguyện không thôi, phàm làm việc gì cũng phải tạ ơn Chúa; vì ý muốn của Đức Chúa Trời trong Đức Chúa Jêsus Christ đối với anh em là như vậy. Chớ dập tắt Thánh Linh; chớ khinh dể các lời tiên tri; hãy xem xét mọi việc, điều chi lành thì giữ lấy. Bất cứ việc gì tựa như điều ác, thì phải tránh đi. Nguyên xin chính Đức Chúa Trời bình an khiến anh em nên thánh trọn vẹn, và nguyên xin tâm thần, linh hồn, và thân thể của anh em đều được giữ vẹn, không chỗ trách được, khi Đức Chúa Jêsus Christ chúng ta đến!

Sáng thế ký 31:53: Cầu xin Đức Chúa Trời của Áp-ra-ham, Đức Chúa Trời của Na-cô, Đức Chúa Trời của cha các người đó đoán xét cho chúng ta! Gia-cốp chỉ Đấng của Y-sác, cha mình, kính sợ mà thề.

Chữ đoán xét - judge^{H8199} được chép trong câu 53 trên, đó là chữ שָׁפַט - shaphat, số 8199 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đoán xét, quan toà, thẩm phán, cai trị, quản lý, chứng minh, bào chữa, phân xử, xét xử, hành động theo luật pháp, là luật sư bào chữa;*

Trong câu 53 trên, La-ban đã công bố rằng, chính Đức Chúa Trời của tổ phụ của Áp-ra-ham, của Na-cô, nghĩa là Đức Chúa Trời của cả loài người, đã được tạo nên bởi Lời được phán ra từ miệng của Ngài, sẽ làm thẩm phán, sẽ cai trị, sẽ phân xử..... mọi sự giữa La-ban và Gia-cốp, thông qua giao-ước mà La-ban đã thiết lập với Gia-cốp, mà đồng đá mà họ đã thu lượm lại thành một đồng đó là bằng chứng.

Điều đó có nghĩa là, Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời là Đấng Tự Hữu, Hằng Hữu sẽ cai trị loài người thông qua Luật pháp trọn vẹn của Ngài trải muôn đời, mà Luật pháp trọn vẹn đó đã được ban cho loài người, mà trước hết là được giao cho Môi-se để dạy lại cho dân Y-sơ-ra-ên và cho muôn dân trên đất này.

Luật pháp đó không phải chỉ dành riêng cho dân Y-sơ-ra-ên, dù dân Y-sơ-ra-ên được sanh ra từ Gia-cốp nhưng họ chưa hề đạt được tiêu chuẩn của danh Y-sơ-ra-ên, nhưng Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời họ, cũng như hết thảy tâm linh loài người phải trở thành dân Y-sơ-ra-ên, theo đúng nghĩa của danh đó, mà Y-sơ-ra-ên trong tiếng Hê-bơ-rơ có nghĩa là *“Người có quyền phép của con Vua và được cai trị như Con Vua.”*

Rô-ma 3:21-31: Nhưng hiện bây giờ, sự công bình của Đức Chúa Trời, mà luật pháp và các đấng tiên tri đều làm chứng cho, đã bày tỏ ra ngoài luật pháp: tức là sự công bình của Đức Chúa Trời, bởi sự tin đến Đức Chúa Jêsus Christ, cho mọi người nào tin, chẳng có phân biệt chi hết, vì mọi người đều đã phạm tội, thiếu mất sự vinh hiển của Đức Chúa Trời, và họ nhờ ân điển Ngài mà được xưng công bình nhưng không, bởi sự chuộc tội đã làm trọn trong Đức Chúa Jêsus Christ, là Đấng Đức Chúa Trời đã lập làm của lễ chuộc tội, bởi đức tin trong huyết Đấng ấy. Ngài đã bày tỏ sự công bình mình như vậy, vì đã bỏ qua các tội phạm trước kia, trong buổi Ngài nhậm nhục; tức là Ngài đã tỏ sự công bình Ngài trong thời hiện tại, tỏ ra mình là công bình và xưng công bình kẻ nào tin đến Đức Chúa Jêsus. Vậy thì sự khoe mình ở đâu? Đã bị trừ bỏ rồi. Bởi luật pháp nào? Luật pháp của việc làm chăng? Không phải, nhưng bởi luật pháp của đức tin; vì chúng ta kể rằng người ta được xưng công bình bởi đức tin, chứ không bởi việc làm theo luật pháp. Hay là, Đức Chúa Trời chỉ là Đức Chúa Trời của dân Giu-đa sao? Há chẳng phải cũng là Đức Chúa Trời của dân ngoại ư? Phải, Ngài cũng là của dân ngoại nữa; Vì chỉ có một Đức Chúa Trời, là Đấng làm cho kẻ chịu cắt bì được xưng công bình bởi đức tin, cũng làm cho kẻ không chịu cắt bì được xưng công bình bởi đức tin nữa. Vậy, chúng ta nhân đức tin mà bỏ luật pháp hay sao? Chẳng hề như vậy! Trái lại, chúng ta làm vững bền luật pháp.

Trong phần cuối của câu 53, Lời Chúa chép: **Gia-cốp chỉ Đấng của Y-sác, cha mình, kính sợ mà thề.**

Bản King James version chép: **And Jacob^{H3290} sware^{H7650} by the fear^{H6343} of his father^{H1} Isaac^{H3327}.**

Nghĩa là Gia-cốp là lấy danh của cha mình, là Y-sác mà thề trong sự kính sợ vốn có của Y-sác, vì ngay từ khi còn nhỏ, Y-sác đã nhận biết Đức Chúa Trời qua Áp-ra-ham, cha mình, vì thế cho nên khi biết mình chính là của tế lễ được dâng cho Đức Chúa Trời, nên Y-sác đã chấp nhận hy sinh mình sự sống mình, để cha mình làm theo ý muốn của Đức Chúa Trời, và bởi sự hiến dâng sự sống mình mà Gia-cốp được sanh ra. Điều này là hình bóng cho hết thảy những người tin Đức Chúa Jêsus Christ, sẽ nhân Danh Đức Chúa Jêsus Christ mà thực hành hết thảy mọi sự đã được chép trong Kinh-Thánh, nghĩa là làm theo Giao-ước của Đức Chúa Trời.

Sáng thế ký 31:54: Đoạn, người dâng một của lễ tại trên núi, và mời các anh em mình dùng bánh. Vậy, chúng dùng bánh, rồi ở ban đêm trên núi.

Chữ **mời - called**^{H7121} được chép trong câu 54 trên, đó là chữ קָרָא - qârâ', số 7121 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự công bố, xưng đúng danh của mỗi người, mời, giảng ra, tuyên bố, ban bố sắc lệnh,*

Chữ **bánh - bread**^{H3899} được chép trong câu 54 trên, đó là chữ לֶחֶם - lecham, số 3899 ra từ chữ לָחַם - lacham, số 3898 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *bánh mì, đồ ăn; để đánh trận, để chiến tranh, gây chiến tranh, cam kết tham gia chiến trận, tiến hành chiến tranh;*

Lời của Đức Chúa Trời được ví là bánh, nhưng Lời Chúa còn là Luật pháp, mà khi Luật pháp được công bố thì sẽ có một cuộc chiến xảy ra giữa tâm linh của người tin Chúa với quyền lực của ma quỷ, là quyền lực hành động trong thân thể xác thịt của người ấy, vì thân thể xác thịt của người ta chính là một chiến trường, mà xứ Ca-na-an là bóng, và các quân đội của Y-sơ-ra-ên được Giô-suê lãnh đạo sẽ đánh chiếm xứ đó.

Đức Chúa Jêsus Christ đã phán với Phi-lát, người Rô-ma rằng: **“Nước của Ta chẳng phải thuộc về thế gian này. Ví bằng nước Ta thuộc về thế gian này, thì tôi tớ của Ta sẽ đánh trận, đặng Ta khỏi phải nộp cho dân Giu-đa; nhưng hiện nay nước Ta chẳng thuộc về hạ giới.”** (Giăng 18:36)

Núi mà Gia-cốp đã dâng của lễ thiêu đó là núi Ga-la-át, nghĩa là *Núi đá*, mang ý nghĩa về việc Gia-cốp đã công bố mình cùng hết những người trong gia đình của Gia-cốp và thuộc về Gia-cốp sẽ chấp nhận vâng giữ và tuân theo hết thảy mọi sự đã được lập thành giao ước với La-ban.

Bánh mà Gia-cốp mời mọi người cùng ăn đó chính là hình bóng về việc hết thảy những người được Giê-hô-va Đức Chúa Trời chọn làm môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ, sẽ làm theo như Đức Chúa Jêsus Christ đã làm, vì chính Đức Chúa Jêsus Christ là Chiên Con của Đức Chúa Trời, đã chịu chết trên đồi Gô-gô-tha, hầu cho hết thảy những người nào tin đến Danh Ngài, sẽ nhận được giá cứu chuộc bởi chính huyết của Ngài. Của lễ thiêu mang ý nghĩa hình bóng về môi miệng người tin Chúa công bố Danh Đức Chúa Jêsus Christ là Chúa của sự sống mình, vì thân thể của người tin Chúa được ví là đền thờ của Đức Chúa Trời, còn môi miệng của người tin Chúa là hình bóng về bàn thờ dâng của lễ thiêu, và lưỡi của người tin Chúa được ví là lửa để thiêu đốt con sinh tể được dâng lên cho Đức Chúa Trời (con sinh tể là chiên con đực không tỳ vết đó là bóng về Lời Đức Chúa Trời, mà Danh Đức Chúa Jêsus Christ được xưng là Lời Đức Chúa Trời).

Sáng thế ký 31:55: La-ban dậy sớm, hôn các con trai và các con gái mình, và chúc phước cho, rồi đi trở về nhà mình. Bản King James version chép: ⁵⁵And early^{H7925} in the morning^{H1242} Laban^{H3837} rose^{H7925} up, and kissed^{H5401} his sons^{H1121} and his daughters^{H1323}, and blessed^{H1288} them: and Laban^{H3837} departed^{H3212}, and returned^{H7725} unto his place^{H4725}.

Chữ **dậy sớm - rose**^{H7925} up được chép trong câu 55 trên, đó là chữ שָׁקַם - shakem, số 7925 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự trở dậy, sự đứng thẳng dậy, sự khởi đầu ngay từ lúc sớm nhất, sự khởi hành sớm nhất;*

Chữ **hôn - kissed**^{H5401} được chép trong câu 55 trên, đó là chữ נָשַׁק - nashaq, số 5401 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sắp đặt tất cả lại với nhau, hôn, trang bị khí giới cho, sự cài buộc lại cho chặt;*

Chữ **chúc phước - blessed**^{H1288} được chép trong câu 55 trên, đó là chữ בָּרַךְ - barak, số 1288 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *ban phước cho, lời chúc mừng, khen ngợi, làm cho được tôn trọng;*

La-ban đã dậy sớm để hôn và chúc phước cho hết thảy các con cái của Gia-cốp và các con gái của mình, đó là hình bóng về sự công bố việc chuyển giao hoàn toàn quyền sở hữu trên những sự mà La-ban đã ban cho Gia-cốp và đó là một nguyên tắc của Nước Đức Chúa Trời, khi một người tin Chúa nhận được sự xúc dầu của Đức Thánh-Linh để thi hành chức vụ, người ấy sẽ nhận được quyền hợp pháp từ nơi Đức Thánh-Linh, để sử dụng những ân tứ mà người ấy đã nhận được từ nơi Ngài, để hầu việc Ngài, như Đức Chúa Jêsus Christ đã ban chìa khoá Nước Thiên đàng cho các môn đồ của Ngài vậy.

Ma-thi-ơ 16:19: Ta sẽ giao chìa khoá Nước thiên đàng cho ngươi; hễ điều gì mà ngươi buộc dưới đất, thì cũng sẽ buộc ở trên trời, và điều gì mà ngươi mở dưới đất, thì cũng sẽ được mở ở trên trời.